Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8179232

Datum 25 november 2026
Betreft Uitbreiding mandaat Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld Tegen Kinderen naar de BES-eilanden

Tijdens het Commissiedebat over de justitieketen van het Caribisch deel van het Koninkrijk op 23 april 2026 heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over een mogelijke uitbreiding van het mandaat van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld Tegen Kinderen (hierna: Nationaal Rapporteur) naar de BES-eilanden (TZ202604-177). Op dit moment is de Wet Nationaal Rapporteur, die de taken van de Nationaal Rapporteur omschrijft, beperkt tot Europees Nederland. Tijdens het tweeminutendebat op 8 september 2026 heb ik uw Kamer vervolgens toegezegd om een raming te sturen van de kosten die gemoeid zouden zijn met een dergelijke uitbreiding. Met deze brief doe ik deze toezeggingen gestand.

Hoewel er op dit moment geen goed zicht bestaat op de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen op Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ligt het voor de hand dat deze ernstige fenomenen ook daar voorkomen. De kleinschaligheid en geografische ligging maken de situatie extra kwetsbaar. Zicht krijgen op de problematiek en een beter begrip is een belangrijke voorwaarde om de nodige maatregelen te kunnen nemen. Bovendien geldt voor de BES het comply or explain principe. Dit houdt in dat de wetgeving op de BES-eilanden in principe gelijkwaardig moet zijn aan die in Europees Nederland. Alleen in zwaarwegende gevallen kan daarvan worden afgeweken, mits dit verschil objectief te onderbouwen is. Om deze redenen ga ik verkennen of de Wet Nationaal Rapporteur zodanig kan worden aangepast dat deze ook geldt voor de BES-eilanden. Als onderdeel van deze verkenning zal ik, zoals voorgeschreven in de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, de bestuurscolleges van de eilanden in de gelegenheid stellen hun oordeel hierover te geven.

Een eventuele uitbreiding van het mandaat van de Nationaal Rapporteur naar de BES-eilanden moet ook passen binnen de beschikbare financiële middelen op de Rijksbegroting. De Nationaal Rapporteur stelt zich op het standpunt dat zij deze uitbreiding alleen op zich wil nemen als zij extra middelen krijgt om daarmee twee extra fulltime onderzoekers aan te nemen. Inclusief reis- en vertaalkosten komt dat neer op een extra budgettaire behoefte van circa 350.000 euro per jaar structureel. Het toekennen van extra budget staat echter haaks op de ontwikkeling die op dit moment in de Rijksdienst plaatsvindt. Overal is sprake van taakstellingen, van een streven naar meer efficiëntie en van het bijstellen van ambities. Daar komt bij dat het van belang is

dat de capaciteit voor onderzoek door de Nationaal Rapporteur en beleidsvorming door het departement met elkaar in balans zijn. De onderzoekscapaciteit van de Nationaal Rapporteur is in Europees Nederland al fors in vergelijking met de capaciteit voor beleidsvorming. In de kleinschalige verhoudingen op de BES-eilanden zou deze balans nog meer uit het lood te raken met de gewenste twee medewerkers die fulltime onderzoek zouden doen op de BES-eilanden.

Om die reden zal, gesteund door de eveneens betrokken departementen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Buitenlandse Zaken, mijn vertrekpunt in de uit te voeren verkenning zijn dat de Nationaal Rapporteur in staat moet zijn om haar activiteiten op de BES-eilanden te financieren uit haar bestaande begroting van circa 2,2 miljoen euro per jaar. Dat betekent nadrukkelijk niet de BES-eilanden minder aandacht van de Nationaal Rapporteur zouden moeten krijgen dan Europees Nederland. Ik zal de Nationaal Rapporteur daarbij vragen om in haar onderzoeksprogrammering de prioriteiten daar te leggen waar naar haar oordeel de grootste toegevoegde waarde van haar werkzaamheden te verwachten is. Het gevolg van deze benadering zal logischerwijs zijn dat naarmate de Nationaal Rapporteur ervoor kiest om meer onderzoek op de BES-eilanden uit te voeren er navenant minder onderzoekscapaciteit voor Europees Nederland overblijft. De betrokken departementen accepteren deze uitkomst en zijn te zijner tijd graag beschikbaar om met de Nationaal Rapporteur van gedachten te wisselen over de door haar te maken keuzes en onderzoeksprogrammering en hoe voorkomen kan worden dat belangrijke beleidsinformatie niet meer beschikbaar is. Dit uiteraard met erkenning en respect voor de onafhankelijke positie van de Nationaal Rapporteur, die zelf kan bepalen wat zij onderzoekt en op welke wijze. Bij deze gesprekken en afwegingen is ook relevant welke informatie vanuit andere bronnen, zoals Comensha of de Politie, beschikbaar is of kan worden gemaakt.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D.M. van Weel